

INHOUD

De apotheek	9
Vloed	42
De pianiste	64
Deining	79
Honger	96
Een andere weg	132
Winterconcert	157
Tulpen	176
Een mandje met reizen	204
Scheepje in een fles	226
Veiligheid	248
Crimineel	289
De rivier	310

DE APOTHEEK

Henry Kitteridge was vele jaren apotheker in het dichtstbijzijnde stadje. Elke morgen reed hij erheen, over besneeuwde wegen, over beregende wegen of over zomerse wegen, wanneer er nieuwe scheuten verschenen aan de wilde frambozenstruiken in de buitenwijk waar hij de bredere weg naar de apotheek insloeg. Hoewel hij nu niet meer werkt, wordt hij nog steeds vroeg wakker en dan herinnert hij zich de ochtend als het mooiste deel van de dag, alsof de wereld zijn geheim was: onder hem zoemden zacht de banden en door de vroege nevel schemerde het licht, rechts een glimp van de baai, daarna de hoge, ranke dennen, en vrijwel altijd had hij het raampje een beetje open om de dennengeur en de zware zilte lucht te kunnen opsnuiven en omdat hij 's winters de kou zo lekker vond ruiken.

De kleine apotheek had een verdieping en lag naast een ijzerwinkel en een levensmiddelenzaak. Elke ochtend parkeerde Henry aan de achterkant bij de grote metalen vuilnisbakken, waarna hij via de achterdeur naar binnen ging, het licht aandeed en de thermostaat hoger zette, of, in de zomer, de ventilatie inschakelde. Hij opende de brandkast, legde geld in de kassa, deed de voordeur van het slot, waste zijn handen en trok zijn witte laboratoriumjas aan. Dat was een prettig ritueel, alsof de oude winkel – met planken vol tandpasta, vitaminen, cosmetica, haarsieraden, zelfs naaigerei en wenskaarten, evenals rode rubberen kruiken en klisterspui-

ten – iemand was op wie je kon bouwen en vertrouwen. En vervelende voorvallen van thuis, onbehagen over zijn vrouw die in de donkere nachtelijke uren vaak uit bed ging en rondspookte – dat alles trok zich tijdens de rondgang door zijn veilige apotheek terug als de zee bij eb. Wanneer Henry achterin stond, bij de laden en rijen pillen, nam hij monter de telefoon aan, stond hij monter mevrouw Merriman te woord als ze haar medicijnen tegen hoge bloeddruk kwam halen, of de oude Cliff Mott als die zijn digitalis nodig had, maakte hij monter het valium klaar voor Rachel Jones (haar man was er in de nacht dat hun baby werd geboren vandoor gegaan). Luisteren lag in Henry's aard, en elke week zei hij dan ook vele malen: 'Gut, wat vreselijk,' of 'Nee maar, wat geweldig!'

Inwendig werd hij gekweld door de stille angst van een man die er in zijn jeugd tweemaal getuige van was geweest dat zijn moeder geestelijk instortte, hoewel ze verder overijverig voor hem had gezorgd. Wanneer een klant schrok van een prijs of niet tevreden was over de kwaliteit van een verband of een ijszak – wat zelden voorkwam – deed Henry dan ook al het mogelijke om de kwestie snel te regelen. Al jaren werd hij bijgestaan door mevrouw Granger; haar man was kreeftenvisser en het was of zij de koele wind van het open water meebracht, minder bereid een lastige klant ter wille te zijn. Tijdens het bereiden van recepten moest hij met een half oor meeluisteren of ze aan de kassa geen klachten afwimpelde. Dan kreeg hij hetzelfde gevoel als wanneer hij erop toezag dat Olive, zijn vrouw, Christopher niet te streng aanpakte als die had verzuimd zijn huiswerk te maken of een karweitje op te knappen: het idee dat hij alles tegelijk in de gaten moest houden, de behoefte iedereen tevreden te stellen. Zodra hij iets kortafs in de stem van mevrouw Granger hoorde, verliet hij zijn post achterin en liep hij naar het midden van de zaak om zelf met de klant te praten. Verder

deed mevrouw Granger haar werk goed. Hij stelde het op prijs dat ze niet te veel babbelde, altijd voorbeeldig de voorraadadministratie bijhield en zich zelden ziek meldde. Tot zijn verbijstering overleed ze op een nacht in haar slaap; hij voelde zich enigszins verantwoordelijk voor haar dood, alsof hem tijdens hun jarenlange samenwerking een symptoom was ontgaan waar hij, met behulp van zijn pillen, siroopjes en injectiespuiten, iets aan had kunnen doen.

‘Muizig,’ zei zijn vrouw toen hij het nieuwe meisje in dienst nam. ‘Net een grijze muis.’

Denise Thibodeau had ronde wangen en kleine oogjes die door een bril met bruin montuur spiedden. ‘Maar wel een aardige muis,’ zei Henry. ‘Een pientere meid.’

‘Pienter, als je niet eens rechtop kunt staan?’ zei Olive. Inderdaad bogen Denises smalle schouders naar voren, alsof ze zich ergens voor verontschuldigde. Ze was tweeëntwintig en kwam net van de universiteit in Orono. Haar man heette ook Henry, en toen Henry Kitteridge kennismaakte met Henry Thibodeau vatte hij meteen genegenheid op voor deze volgens hem bescheiden uitblinker. De jongeman was krachtig gebouwd, had vastberaden trekken en een lichtje in zijn ogen dat zijn aardige, alledaagse gezicht een levendige glans verleende. Hij werkte als loodgieter bij zijn oom, die een eigen zaak had. Denise en hij waren een jaar getrouwd.

‘Voel ik niet veel voor,’ zei Olive toen hij opperde het jonge stel te eten te vragen. Henry drong niet aan. In die periode was zijn zoon, hoewel hij uiterlijk nog geen tekenen van de puberteit vertoonde, plotseling zo ontzettend nukkig geworden dat zijn humeur de sfeer vergiftigde, en Olive leek al even veranderd en veranderlijk als Christopher; ze maakten snel en fel ruzie die soms zomaar omsloeg in een alles bedekkende, stille intimiteit waar Henry – verbijsterd, stomverbaasd – buiten bleek te staan.

Aan het einde van een nazomerdag, toen de zon wegdook achter de sparren en Henry Kitteridge op de parkeerplaats achter de apotheek stond te praten met Denise en Henry Thibodeau, verlangde hij zo naar het gezelschap van dit jonge stel – de gezichten beschroomd maar gretig belangstellend naar hem toegewend terwijl hij herinneringen ophaalde aan zijn eigen studietijd vele jaren geleden – dat hij zei: 'Zeg, hoor eens. Olive en ik zouden het leuk vinden als jullie binnenkort eens kwamen eten.'

Hij reed naar huis, langs de hoge dennen, langs de glimp van de baai, en dacht aan de Thibodeaus die de andere kant op reden, naar hun wooncaravan aan de rand van het stadje. In gedachten zag hij de caravan voor zich: gezellig en netjes – want Denise was heel ordelijk – en hij stelde zich voor dat ze de nieuwtjes van de dag uitwisselden. Misschien zei Denise: 'Hij is prettig om voor te werken.' En Henry: 'O, ik vind het een heel geschikte kerel.'

Hij reed zijn inrit op, die niet zozeer een inrit was als wel een grasveldje boven aan de heuvel, en zag Olive in de tuin bezig. 'Hallo, Olive.' Hij liep naar haar toe. Graag had hij zijn armen om haar heen geslagen, maar ze had iets duisters dat naast haar leek te staan als een bekende die maar niet wegging. Hij zei dat de Thibodeaus binnenkort kwamen eten. 'Dat hoort nu eenmaal zo.'

Olive veegde het zweet van haar bovenlip, wendde zich af om een pol korengras uit te trekken. 'Dat is dan een uitgemaakte zaak, meneer de president,' zei ze. 'Zeg maar tegen de kok wat u wilt eten.'

Op vrijdagavond reed het stel achter hem aan, en de jonge Henry schudde Olive de hand. 'Wat woont u hier mooi,' zei hij. 'Met uitzicht op het water. Uw man vertelde dat u het huis samen hebt gebouwd.'

'Dat klopt.'

Christopher zat scheef aan tafel, puberaal onbehouwen onderuitgezakt, en reageerde niet op Henry Thibodeaus vraag of hij op school aan sport deed. Er welde spontaan woe- de op in Henry Kitteridge; hij had de neiging de jongen een uitbrander te geven, want zijn ongemanierdheid, vond hij, onthulde iets onprettigs dat je in huize Kitteridge niet ver- wachtte.

'Als je in een apotheek werkt,' zei Olive tegen Denise ter- wijl ze haar een bord met witte bonen in tomatensaus voor- zette, 'ken je de geheimen van alle inwoners.' Olive ging te- genover Denise zitten en schoof haar een fles ketchup toe. 'Je moet leren je mond te houden. Maar zo te merken kun jij dat al.'

'Denise begrijpt hoe het werkt,' zei Henry Kitteridge.

De man van Denise zei: 'O, beslist. Als je van iemand op aankunt, is het van Denise.'

'Dat geloof ik direct,' zei Henry terwijl hij hem een mand- je broodjes aanreikte. 'En zeg maar Henry. Misschien wel de mooiste naam die er is,' voegde hij eraan toe. Denise begon zachtjes te lachen; ze mocht hem graag, dat merkte hij wel.

Christopher zakte nog verder onderuit op zijn stoel.

De ouders van Henry Thibodeau woonden op een boerde- rij verder landinwaarts, en de twee Henry's raakten dan ook in gesprek over gewassen en stokbonen, over de mais die de- ze zomer door de schaarse regen niet zo zoet was, en over hoe je een goed aspergebod aanlegde.

'Godbewaarme,' zei Olive toen Henry Kitteridge zijn jon- ge naamgenoot de ketchup doorgaf en daarbij de fles om- stootte, zodat de saus als halfgeronnen bloed over de eiken- houten tafel gutste. Toen hij de fles rechtop wilde zetten rolde het ding juist wankel verder, en kwam er ketchup aan zijn vingers en op zijn witte overhemd.

'Afblijven,' beval Olive, en ze stond op. 'Afblijven, Henry.'

In godsnaam.' En misschien omdat zijn naam op zo'n scherpe toon werd uitgesproken, ging Henry Thibodeau aangeslagen achteroverzitten.

'Gut, wat heb ik er een smeerboel van gemaakt,' zei Henry Kitteridge.

Als toetje kregen ze ieder een blauw schaalpje waarin een bolletje vanille-ijs glibberde. 'Vanille vind ik het allerlekkerst,' zei Denise.

'O ja?' zei Olive.

'Ik ook,' zei Henry Kitteridge.

In de herfst werden de ochtenden donkerder en kreeg de apotheek nog slechts kort een streepje zon voordat ze over het gebouw verdween en de winkel het moest doen met de plafondverlichting. Henry stond achterin de plastic flesjes te vullen en de telefoon te beantwoorden, terwijl Denise zich voorin bij de kassa ophield. Tussen de middag pakte ze de boterhammen die ze van huis had meegenomen, om ze in het magazijn aan de achterkant op te eten; daarna ging hij lunchen, en als er niemand in de winkel was, bleven ze wel eens wat langer zitten met een kop koffie die ze bij de levensmiddelenzaak ernaast hadden gehaald. Denise leek rustig van aard, maar soms was haar woordenstroom opeens amper te stuiten. 'Mijn moeder heeft nu al jaren ms, dus van meet af aan hebben we allemaal geleerd bij te springen. Al mijn zussen zijn weer anders. Grappig hè, als dat zo uitpakt.' De oudste zus, vertelde Denise terwijl ze een fles shampoo rechtzette, was haar vaders oogappel geweest tot ze met een man trouwde die hij niet mocht. Haar eigen schoonouders waren geweldig, zei ze. Vóór Henry had ze een ander vriendje gehad, een protestantse jongen, maar zijn ouders waren niet zo aardig tegen haar geweest. Ze streek een streng haar achter haar oor en zei: 'Het zou nooit iets zijn geworden.'

'Henry is in elk geval een prima kerel,' antwoordde Henry.

Ze knikte en glimlachte achter haar bril als een meisje van dertien. Weer stelde hij zich haar wooncaravan voor, waar ze als uit de kluiten gewassen puppy's rondbuitelden; hij had niet kunnen uitleggen waarom hij daar op een bepaalde manier gelukkig van werd: alsof vloeibaar goud hem doorstroomde.

Ze was even efficiënt als haar voorgangster, mevrouw Granger, maar ongedwongener. 'In het tweede gangpad, pal onder de vitaminen,' zei ze bijvoorbeeld tegen een klant. 'Ik zal het u wel even wijzen.' Op een keer vertelde ze Henry dat ze klanten soms eerst door de winkel liet dwalen voordat ze vroeg of ze hen van dienst kon zijn. 'Dan komen ze misschien iets tegen waarvan ze niet wisten dat ze het nodig hadden. En dat is goed voor de omzet.' Een rechthoek winterzon lag over de glazen cosmeticaplank; een strook houten vloer glansde als honing.

Hij trok waarderend zijn wenkbrauwen op. 'Ik heb maar geboft, Denise, dat jij hier bent binnengestapt.' Met de rug van haar hand duwde ze haar bril omhoog, daarna haalde ze de stofdoek over de potjes crème.

Patrick McCarthy, de jongen die één keer per week – of zo nodig vaker – de geneesmiddelen uit Portland bezorgde, at tussen de middag wel eens mee in het magazijn. Hij was achttien, nog maar net van de middelbare school, een grote dikkerd met een glad gezicht, en hij transpireerde zo overvloedig dat zijn overhemd natte plekken vertoonde, soms zelfs op zijn borsten, waardoor het leek of de arme jongen melk afscheidde. Zittend op een kratje, met zijn grote knieën zowat bij zijn oren, at hij een dubbele boterham en morste stukjes eiersalade of tonijn met mayonaise op zijn overhemd.

Herhaaldelijk zag Henry dat Denise de jongen een stuk keukenrol gaf. 'Dat gebeurt mij ook wel eens,' hoorde Henry haar op een dag zeggen. 'Als ik een boterham eet waar iets anders op zit dan vleeswaren, zit ik altijd onder.' Dat kon ze niet menen. Ze zag er altijd uit als om door een ringetje te halen, zij het een eenvoudig ringetje.

'Goedemiddag,' zei ze wanneer de telefoon ging. 'Met apotheek The Village. Waarmee kan ik u van dienst zijn?' Net een klein meisje dat speelde dat ze groot was.

En toen: op een maandagochtend dat het onaangenaam kil was in de apotheek, vroeg hij terwijl hij de zaak opende: 'Goed weekend gehad, Denise?' Olive had de dag ervoor geweigerd om naar de kerk te gaan, en Henry had haar op scherpe toon toegesproken, wat niets voor hem was. 'Is het soms te veel gevraagd,' was hem ontvallen terwijl hij in de keuken, in zijn onderbroek, zijn pantalon stond te strijken, 'dat een man verlangt dat zijn vrouw meegaat naar de kerk?' Als hij zonder haar ging, leek hem dat een teken dat hun gezin niet naar behoren functioneerde.

'Ja, dat is zeer zeker te veel gevraagd, godverdomme!' Olive spuugde bijna nu haar woede was ontketend. 'Je hebt geen idee hoe moe ik ben: de hele dag lesgeven, en dan nog al die stomme vergaderingen onder voorzitterschap van die debiele directeur, godverdomme. Boodschappen doen. Koken. Wassen. Strijken. Christopher helpen met zijn huiswerk! En jij' – ze had haar handen om de rug van een eetstoel geklemd en haar donkere haar, dat nog in de war zat van het slapen, was voor haar ogen gevallen – 'jij, hoofdlieden van Kletsmeier tot Mooiprater, verwacht dat ik mijn zondagochtend opoffer om tussen een stelletje stommelingen te gaan zitten!' Abrupt was ze op de stoel gaan zitten. 'Eerlijk gezegd ben ik het spuug- en spuugzat,' zei ze rustig. 'Spuugzat.'

Er was iets zwarts in hem opgeborreld, zijn ziel stikte bij

wijze van spreken in teer. De volgende ochtend had Olive terloops tegen hem gezegd: 'Jim z'n auto stonk vorige week naar kots. 'k Hoop maar dat hij hem heeft schoongemaakt.' Jim O'Casey was docent aan dezelfde school als Olive, en hij gaf Christopher en Olive al jaren een lift.

'Dat hoop ik ook voor je,' zei Henry, en op die manier was de ruzie bijgelegd.

'O, ik heb zo'n heerlijk weekend gehad,' zei Denise, en haar oogjes achter de brillenglazen keken hem zo kinderlijk enthousiast aan dat zijn hart bijna brak. 'We zijn naar Henry's ouders geweest en hebben 's avonds aardappels geroid. Henry had de koplampen van de auto aangezet, en bij dat licht zijn we gaan grabbelen naar aardappels in die koude aarde, net alsof we paaseieren aan het zoeken waren!'

Hij was bezig een zending penicilline uit te pakken, maar liep naar voren om met haar te kunnen praten. Er waren nog geen klanten en de radiator onder de etalageruit suisde. 'Wat leuk, Denise.'

Ze knikte en streek even over de plank met vitamines naast haar. Het was of er een zweem van angst over haar gezicht gleed. 'Toen ik het koud kreeg ben ik in de auto gaan zitten kijken hoe Henry aardappels rooide, en ik dacht: het is te mooi om waar te zijn.'

Hij vroeg zich af hoe het kwam dat ze geluk niet vertrouwde, wat er in haar jonge leven was gebeurd – de ziekte van haar moeder misschien. 'Geniet er maar van, Denise,' zei hij. 'Je hebt nog vele gelukkige jaren voor je.' Maar wie weet, dacht hij terwijl hij verderging met uitpakken, hoorde dat erbij als je katholiek was: er werd je over alles een schuldgevoel aangepraat.

Het jaar dat volgde – was dat het gelukkigste jaar van zijn leven? Vaak dacht hij van wel, al besepte hij hoe dwaas het was